ITALIA-klubi ry

Riflessi d'Italia

ITALIA-klubi ry
Kotisivu: https://italia-klubi.fi/
FB: Italia-klubi
Osoite: Vuosikuja 4 as 26, 02200 Espoo
Pankkitili: FI88 1544 3000 0229 67

ITALIA-klubi ry 6/2021 Syyskuu

Riflessi d'Italia

SISÄLTÖ

Dante 700

Il risveglio di Dante 3
Marco Vichi

Vocabolario
Helena Hakola-Louko

Matkakertomus

Kesätunnelmia Le Marchen maakunnasta 6
Ylva Rewell

Elokuvataide

Klubin italialainen online-elokuvailta la 23.10.2021 10
Hanna Laakso, ArsMondo

Kirjallisuus

Kirjapiirin satoa

Michela Murgia: *Stai zitta* 11

Kirjailija- ja teosesittely
Leena Eranti

Ilmoituksia

Kuopion museot: *Leonardo*-etäluentosarja 16

Klubin uutisia

Klubin vuosikokous 14.8.2021 ja jäsenmaksu 2021-2022 17
Klubin kotisivut 18

Päätoimittaja: Helena Hakola-Louko
hhl@louko.com

Il risveglio di Dante

Teksti: Marco Vichi

Sandro Botticelli: Ritratto di Dante, c. 1495

Settecento anni dopo la sua morte Dante si svegliò… *Vuolsi così colà dove si puote, ciò che si vuole, e basta far domande*. Per prima cosa il Sommo rilesse la sua Comedìa dalla prima all'ultima riga, con molta attenzione, con una penna rossa in mano, che però non usò mai… E dopo *l'amor che move il sole e l'altre stelle* fece un lungo sospiro. Si versò un bicchiere di vino, bevve un sorso e gli scappò un sorriso.

"Però, mica male… Eh sì, quell'opera mi è venuta piuttosto bene. Certo scriverla non è stata una passeggiata… star lì a contare ogni volta undici sillabe, avere sempre in mente lo schema delle rime, controllare il numero dei versi, finire tutte e tre le cantiche con 'stelle'… Una bella sgropponata, però ne valeva la pena, dai… Modestamente sono il più grande di tutti… Sono stato capace di evadere dalla gabbia dell'endecasillabo e delle terzine incatenate senza che i miei versi ne soffrissero, senza che si potesse dire: *Guarda qua, il grande poeta ci ha infilato a martellate questa parola per fare la rima, ma ci sta come il cavolo a merenda*… E *qui? Dio mio, non si capisce nulla… Questo verso poi è contorto, sgraziato, fa proprio schifo*… E poi ho avuto il coraggio di adoperare una lingua che poteva essere compresa dal volgo, dai contadini, dai fornaciai dell'Impruneta, dai locandieri, dai birri, dai sellai, dalle puttane… Sono il poeta più citato, c'è chi per ogni occasione ha la terzina già in bocca… A quantità di citazioni me la gioco solo con il grande Totò… Oddio che fame mi è venuta…" Si mise a cucinare, e intanto continuava a riflettere.

"Se la mia amata Beatrice non fosse morta, sarei stato capace di scrivere tutta quella roba? Forse no, forse non sarei nemmeno riuscito a scrivere quell'altro libretto, *Vita nuova*… Che dire? Devo ringraziarla di avermi stordito con la sua bellezza, di avermi fatto innamorare e spasimare per un sacco di tempo, di essersi fatta desiderare da me fino all'ossessione, e di essere volata via nel fiore degli anni. E i miei nemici, quei maledetti guelfacci neri? Se non m'avessero esiliato, avrei scritto lo stesso la Commedia? Ma no, non l'avrei scritta. Quelle pagine sono state vergate con la bile, non con l'inchiostro. Mamma mia com'è stato bello cacciare i miei nemici all'inferno, condannarli a soffrire le pene più tremende… Scrivendo di quel corrotto e sacrilego di Bonifacio VIII mi sono venuti i brividi sulle braccia… Ah, la grande potenza della parola, inchiodarlo con il *verbo* dà più soddisfazione che prenderlo a schiaffi, anche perché scripta manent… Grazie a quel buontempone di Boccaccio la Commedia è diventata Divina, ha scavalcato i secoli e milioni di persone in tutto il mondo hanno saputo quanto fosse bastardo quel Bonifazio e tutte le varie faccenduole sugli altri figli di bona donna… Be', lo so, a volte ho esagerato, una calunnietta qua, una perfidia là, ma la licenza poetica è come quella di uccidere, chi ce l'ha la usa… E comunque ai miei tempi certe cose si potevano fare… Bei tempi, si poteva anche ammazzare qualcuno a norma di legge, se apparteneva a una famiglia che aveva ammazzato uno dei tuoi familiari… Se la mia Commedia venisse data alle stampe oggi, sai quante querele e processi e condanne! E non parlo mica di fiammelle scribacchiate sulle pagine e di gironi immaginari… Meno male che i reati che ho commesso, dopo sette secoli sono caduti in

prescrizione… Sennò avrei speso un sacco di fiorini in avvocati, sarei stato costretto a pagare chissà quanto in risarcimenti, e forse sarei finito anche in una moderna Isola delle Stinche, e magari per condanna mi avrebbero costretto a scrivere la Divina Palinodia!"

Portò il piatto in tavola e si mise a mangiare. Mica male, sapeva anche cucinare. Mangiava, soddisfatto della sua arte in cucina, e continuava a riflettere. Gli venne in mente una faccenda assai sgradevole, che gli faceva arricciare il divino e famoso e mitico 'naso dantesco', era così che si diceva, porca miseria… Insomma si ricordò di come nel Settecento era stata considerata la sua Commedia da certi pensatori dell'epoca, uomini senza sensibilità, privi di immaginazione, incapaci di spezzare le catene dell'intelletto per lasciarsi andare alla fantasia poetica… Dunque indegni di stare a questo mondo. "Dissero che era un librettuccio diseducativo, oscurantista, bigotto, che corrompeva le menti raccontando di un ridicolo quanto palesemente falso viaggio nell'Oltretomba, roba da creduloni da mettere allo stesso livello delle profezie di una fattucchiera, un libercolo che meritava di essere usato per nettarsi il sedere… Che brucino nel loro inferno di luminarie, quei poveri coglioni, *ai quali del mio cul faccio trombetta…*" Ecco, si era innervosito, e quando si agitava gli scappava di pensare in versi, e non certo con degli stupidi versi liberi e sciolti, come usavano certi poetucoli moderni… *che pensan le parole sian farfalle*. E così, mentre mandava giù un bel sorso divino… no, voleva dire di vino… ecco che gli uscì un'invettiva con la naturalezza di un bisogno corporale…

Illuministi poco illuminati
Che a seppellir Comedia avean cercato
Posso dir loro che son fortunati
Che quando su' miei versi hanno sputato
Varcato aveo già soglia della morte
Sennò dovean con me far pugilato.

"Li caccerei tutti nel girone degli Abbuiati, senza un lume, senza nemmeno una candela, a camminare nell'oscurità più scura e a battere la capoccia gli uni contro gli altri…" Se la rise da solo, e per un attimo pensò di scrivere un'altra Commedia, magari più divina dell'altra, per ficcarci dentro tutti i 'granduomini' della storia fino al XXI secolo, da Lorenzo l'Immondo a Gerolamo Sisalvichipuò, da Leonardo Sottuttoio a Michelangelo Scalpello, da Napoleone Malaparte a Garibaldi Fufferito… e poi Umberto Pandisangue… Franconiglio… Stailìnchettammazzo… Adolfornace… Benito Ballonzo… Ci avrebbe messo assai meno tempo, perché poteva anche aiutarsi con internet… tra l'altro il rimario più famoso si chiamava Virgilio, e si sarebbe affiancato a quello vero… Poi però gli sembrò un'impresa troppo faticosa… Ci sarebbe voluta un'altra Beatrice, e anche un altro esilio, e sinceramente ne faceva volentieri a meno…

"Una Commedia è sufficiente, suvvia… E poi diventerei ancora più famoso… No no, non ho nessuna voglia di andare in televisione a parlare di cosa farà il governo, dell'economia mondiale, di capitalismo marcio o di andare a cucinare qualcosa di medievale… E non ho nemmeno voglia di sentirmi arrivare addosso l'invidia degli altri poeti… E soprattutto non ne posso più di sentir parlare quelli che a spada tratta vogliono difendermi a tutti i costi da chissà quali abominevoli attacchi, reputando offensive insolenti e oltraggiose queste o quelle parole pronunciate nei miei confronti, pretendendo di conoscere i miei più reconditi desideri, permettendosi di dichiarare cosa io avrei voluto, cosa mi piace e cosa non mi piace, insomma credono di inluiarsi in Dante Alighieri, Pape Satan! E mi buttano in cima a un piedistallo solo perché in fin dei conti amano lodare e imbrodare sé stessi. Gentaglia inutile che precipiterei volentieri nell'inferno dantesco, come ormai dicono tutti, non so se mi spiego… Li manderei laggiù in fondo, nel ghiaccio della Giudecca… *nel gelo dove regna il dio silenzio*. "Stupidi ignoranti che soprattutto non sanno che a me non piace essere solo ossequiato e osannato. Certo, sono ben consapevole di essere il più grande poeta di tutti i tempi, che discorsi… Ma questo che c'entra? Voglio essere trattato normalmente, esigo di essere considerato anche un uomo, non solo un verbo poetico… Sono fatto di ossa e qualche secolo fa anche di carne. Voglio vivere nel

mondo, non tra le muse. Quando qualcuno si mette a dissacrare la mia figura mi diverto assai, sono il primo a ridere delle battute che si fanno su di me, anche perché mi sembrano un segno di rispetto e pure di affetto… E se anche venissi attaccato con cattiveria non avrei bisogno di difensori, la mia Commedia lo dimostra con chiarezza, che so difendermi da solo. Sono stizzoso e vendicativo, scontroso, spesso sgarbato, mi piace bere, se non mi lavo puzzo anche io. Insomma sono pieno di divini difetti, e non mi dispiace nemmeno essere preso in giro, visto che sono fiorentino… ovviamente a buon rendere, intendiamoci bene, sono cavoli vostri. Insomma, via, lasciatemi in pace. Preferisco riaddormentarmi nella mia piccola tomba di Ravenna, e magari ogni cento anni… *aprire un occhio e riveder le stelle*".

Lähde:
https://threefaces.org/il-risveglio-di-dante-un-racconto-di-m-vichi-street-stories/?fbclid=IwAR10lO0ZXKYPi_fMzerJHH_3-ioTSnuYFM8ycCoPWHiPmRvlqghy77mJtzU

***

Vocabolario

Helena Hakola-Louko

sgropponato – raskas työrupeama, savotta
terzine incatenate – Commedian runomitta
sta come il cavolo a merenda – ei sovi ollenkaan
volgo – rahvas
sellaio – satulaseppä
nel fiore degli anni – nuoruudessa
guelfacci – guelfit (pegg.)
bile – raivo
l'inchiostro – muste
sacrilego – rienaava
scripta manent – kirjoitettu sana pysyy (lat.)
calunnietta – herjaus (dim.)
perfidia – pahuus
licenza poetica – taiteilijan vapaus
querela – haaste oikeuteen
caduti in prescrizione – vanhentunut
sennò – muutoin
pagare in risarcimenti – maksaa korvauksia
Isola delle Stinche – vankila Firenzessä
palinodia – teos, joka kieltää edellisen teoksen väitteet
librettuccio – kirjapahanen (dim.)
bigotto – tekopyhä
fattucchiera – noita
libercolo – kirjantekele
nettarsi il sedere – pyyhkiä takapuoli
luminarie – juhlavalot
poetucolo – runoilija (dim.)
invettiva – pilkkalaulu, hyökkäyspuhe
avean – avevano
varcato - ylittänyt
soglia - kynnys
aveo – avevo
dovean – dovevano
rimario – riimikirjasto
a spada tratta – kaikin keinoin
abominevole – iljettävä
reputare – pitää jonain
recondito – salainen
inluiarsi- samaistua
gentaglia – roskaväki
ossequiato – kunnioitettu
osannato – ylistetty
esigere – vaatia
dissacrare – kritisoida
stizzoso – riitaisa
scontroso – töykeä
cavoli vostri – teidän asianne

Kesätunnelmia Le Marchen maakunnasta, Anconan provinssista

Teksti: Ylva Rewell

Kukkuloita, auringonkukkapeltoja ja mutkaisia teitä

Ajamme paikallistietä pehmeästi aaltoilevien kukkuloiden reunustamassa laaksossa. Keltaisena hohtavat auringonkukkaviljelmät peittävät mattona rinteitä jatkuen silmänkantamattomiin. Syvänkeltaiset suuret kukat huojuvat kevyessä tuulessa. Tie mutkittelee ja jälleen aukeaa eteemme uusi laakso ja uudet kukkulat ilmestyvät horisonttiin. Apenniinien komea vuorijono reunustaa maisemaa takanapäin. Edessä hohtaa sinisenä Välimeri ja horisontissa vasemmalla näkyvät Senigallian kilometrien pituiset hiekkarannat. Kaikki kehuvat Coneroa ja sen kallioinen nimi ja kaarevat hiekkarannat ovat hienoja. Mutta me ajamme sisämaahan, ylös kukkulalle Cingolin kaupunkiin ja pysähdymme näköalatasanteella. Katselemme edessä avautuvaa näkymää. Edessämme levittäytyy valtava maanviljelysalue. Viljapellot, oliivilehdot, viinitarhat ja auringonkukkaviljelmät muodostavat huikean kauniin kirjavan tilkkutäkkiä muistuttavan maiseman. Kukkuloiden hallitsema maisema näyttää laskeutuvan pehmeästi aaltoillen kohti sinisenä hohtavaa merta. Kukkuloiden laella kiemurtelevat tiet johtavat keskiaikaisesta kukkulakaupungista toiseen. Vasta lähempänä merta tai jossain osassa laaksoa näkyy teollisuutta.

Paikallisen ystäväni äiti on taitava kokki ja kulinaristi. Etsimme meille suositeltua lounaspaikkaa. Marchessa on aivan tavallista ajella vaikkapa 10 kilometriä maaseututeitä hyvän ruoan ja aidon tunnelman vuoksi. Viitoitus on kuitenkin niin sekavaa, ettemme löydä perille ja päädymme lopulta aivan toiseen paikkaan. Moni on lukenut Kirsi Pihan kirjan Medicien Naapurissa, joka kertoo elämästä juuri Le Marchessa. Hän kuvaa moneen kertaan sitä, kuinka alueella täytyy hiukan seikkailla ja kuinka etsiessään löytää!

Olen asunut Italiassa yli 5 vuotta, mutta olen vasta toista kertaa Le Marchessa. Majoitun suomalaisten ystävien suosittelemaan maalaistaloon. Päivälämpötila kohoaa lähes 40 een asteeseen ja onneksi paikka on korkealla noin 400 metrissä. Talo on suvun hallussa yli 150 vuotta ollut maalaistalo. Vuorilta tuleva tuuli heiluttaa puisia ikkunaluukkuja. Pihalta kantautuu kanojen kotoisa kotkotus. Toisen kerroksen huoneeseen johtavat pihalta kapeat portaat ja sisäkatto on komeaa hirttä. Puinen katto antaa periksi maan järistessä ja on siten turvallinen. Lujaksi kunnostetun viime vuosisadalla rakennetun talon oven karmit on vahvistettu teräksellä ja seinät koostuvat aika pienistä kivistä jotka on asetettu limittäin ja lomittain.

Teen kävelykierroksen piha-alueella, jonka keskellä on valtava vihreä paksurunkoinen Mulperipuu. Sen ympärille on asetettu ruokapöytiä illallista varten. Isäntäperhe asuu vastapäisessä rakennuksessa. Sieltä isäntä juokseekin työkoneen kyytiin ja pian hän on tuossa viinitarhalla töissä. Perheen vanha isoisä on viininviljelijä ja tarhoilla kasvaa valkoista Verdicchio- rypälettä. Se on alueen tärkein valkoinen rypäle. Kesäkuussa on tarpeen pitää köynnösrivistöjen välissä rehottava aluskasvillisuus mahdollisimman vähäisenä. Auringonlaskun aikaan vanha isäntä katselee hiljaa maisemaa ja rinteitä alas laskeutuvia viljelyksiä.

Kello 20 aikaan majoitusvieraita ja paikallisia asiakkaita alkaa tulla ravintolaan. Mulperipuun varjossa olevat pöydät on katettu valkoisin liinoin ja viinilasit on asetettu kallelleen lautasten päälle odottamaan ruokailijoita. Kohta iloiset ja tyylikkäät pienet seurueet, aikuiset ja lapset, täyttävät puheensorinallaan pihan. Pimenevässä lämpimässä ja tuoksuvassa illassa syttyvät lyhdyt ja kynttilät. Illallisen jälkeen toivotan ystävälleni hyvää ja turvallista kotimatkaa läheiseen kylään. Tie ovat pimeitä, huonoja ja mutkaisia. Ci vediamo, a domani!

Keskiaikaiset kukkulakaupungit

Anconan provissin suurimmat ja merkittävimmät kaupungit ovat Anconan satamakaupungin lisäksi, Iesi, Loreto, Recanati ja Macerata. Näiden kiehtovien kaupunkien historia ulottuu 1200-luvulle. Arkkitehtoonisia erityispiirteitä ovat valtavan korkeat muurit, jotka kaartuvat kauniisti ulospäin. Muuria kiertää usein kaunis puiden reunustama varjoisa rengastie. Marchessa pääaukioiden katedraalien kellotornit ja kunnantalon etujulkisivut ovat suuria ja näyttäviä. Kaupungeissa on merkittäviä konserttipaikkoja kuten Jesin Teatro Pergolesi ja Maceratan Sferisterio-areena. Alueen kirkoissa on lukuisia taidehistoriallisesti merkittäviä alttaritauluja. Jos haluaa nähdä jonkun tietyn teoksen, kannattaa tarkistaa kirkon aukioloajat ja varmistaa, että kirkkoon ylipäätänsä pääsee sisään. Jotkut teokset on siirretty kunnantaloon kun kirkko voi olla kiinni maanjäristysvaurioiden vuoksi. Alueella on todella paljon hengellisen elämän historiaa.

On niin kuuma, ettei kaupungeissa jaksa kulkea ainakaan keskipäivän jälkeen, joten näistä paikoista kerron lisää syksyn ja talven kirjoituksissani. Mutta ilmastoidussa autossa on fantastista ajella kukkuloiden laella ja muutaman minuutin ajomatkan päässä toisistaan on uneliaita vanhoja pikkukaupunkeja katsottavaksi.

Ajoimme Ostrasta ihanaan Barbaraan ja löysimme hevosille tarkoitetun parkkipaikan muurissa lähellä pääporttia. Kävelimme nopeasti läpi kaupungin, mutta näimme paljon kaunista. Paikassa huokui Ferragosto-iltapäivän unelias rauha. Ukkokahvilan lisäksi, näimme vain kissoja. Pieni elintarvikeliike oli auki ja ostimme hedelmiä ja paikallista makkaraa.

Ajoimme ylös Apenniinien rinnettä ja päädyimme Cupramontanaan, joka levittäytyy kauniisti rinteelle. Sen profiili näkyy kauas. Sen historiallinen pääaukio ei ollutkaan suorakulmio tai neliö vaan yhdeltä sivultaan kaareva.

Illalla ihmettelimme Ostra Veteren suunnalla näkyvää harmaaksi valaistua korkeaa kupolia. Tarkastimme, että kysymyksessä oli Ostra Veteren katedraali. Ajoimme sinne pimeässä ja kuljimme jännittävästi valaistussa vanhassa kaupungissa. Sen pääaukiolla on sijainnut fransiskaaniluostari, jonka kaarevien pylväskäytävien suojissa on nykyään posti ja muita asiointipaikkoja. Puhtaat seinämaalaukset kertovat elämästä 1400 luvulla ja harmonisen keskipihan vanhasta kaivosta pulppuaa vettä julkiseen hanaan.

Lähellä merta

Adrianmeren rannalle ajaa nopeasti kukkuloilta. Senigalliassa rantaa riittää kilometreittäin ja aurinkovarjoin varustettuja maksullisia paikkoja on melkein Anconaan asti. Vapaata ilmaista hiekkarantaa löytyy myös. Ravintoloita ja kahvibaareja on vieri vieressä. Sunnuntaiksi on syytä tehdä pöytävaraus etukäteen. Jos ei halua lekotella aurinkotuolissa, voi rauhassa kävellä vesirajassa pikkukivi- tai hiekkakaistaleella. Se on jokamiehen aluetta eikä maksa mitään. Edessä avomeren aallot lyövät rantaan ja pitkä matala alue mahdollistaa leijasurffaajien mieliharrastuksen. Surffi-klubin edessä levittäytyvät heidän purjeensa ja varusteensa. Iltapäivätuulen aikaan harrastajia riittää kymmeniä. Päivän aikana meren väri vaihtelee valaistuksesta riippuen ihanan vihreästä syvän siniseen. Illalla meren sininen kohtaa taivaanrannan tumman sinen. Öinen aaltojen kohina kuuluu kilometrinkin päähän.

Löysimme mukavan ravintolan, jonka kokki toi joka torstai-iltana ulos suuren grillin ja paistoi siinä meren herkkuja, tosin pakasteesta.

Maatilamajoituksessa

Kesän aikana tuli käytyä monessa eri majapaikassa, joista osa oli Bed and Breakfast tyyppisiä ja osa maatilamajoituksia eli Agriturismoja. Hinnat vaihtelivat 80 euroa/ 2 hh aina 120:een euroon asti. Maatilamajoituksessa usein kysyttiin, minkälaisen aamiaisen haluaa ja ne olivatkin todella runsaita. Pöydässä saattoi olla oman kanalan munia ja itse kasvatettuja tomaatteja. Agriturismot ovat hauskoja paikkoja juuri eläinten vuoksi. Aamulla voi olla varma siitä, että kukonlaulu kuuluu. Hanhet ja kalkkunat ovat yleisiä, samoin aasit, joita pidetään vain huvin vuoksi. Linnut kyllä joutuvat ennemmin tai myöhemmin pataan. Isäntä tai emäntä voi olla todella persoonallisia ja Marchen murre voi tuntua oudolta.

Viiniä ja oliiviöljyä

Alueella kasvatetaan enimmäkseen valkoista Verdicchio rypälettä, josta tehdään saman nimistä viiniä. Morro d'Alban kyynel, Lacrima di Morro d'Alba on tietyn alueen punainen erikoisrypäle ja vain siellä on lupa tuottaa tuon nimistä punaviiniä. Sitä pidetään erikoisena, mutta jotkut todella pitävät sen mausta ja suutuntumasta.

Oliivitarhoja on joka puolella. Paikalliset puristamot tuottavat erityyppisiä oliiviöljyjä moninaisille markkinoille. Joillakin suurilla teollisilla tuottajilla on omat tarhat ja puristamot alueella, mutta suurin osa on pieniä tai keskisuuria yrityksiä. Jotkut Marchelaisetkin pitävät Umbrian öljyjä kuitenkin parhaina ja jotkut arvostavat etelän vivahteita.

Majoitussuosituksia:

All'Ombra degli Ulivi, San Marcello
Tenuta San Marcello
Vittoria il Graditempo

Italialainen elokuva – online-luento La 23.10.2021 klo 17

Luennoitsija: Ph.D. Hanna Laakso

Luento keskittyy ***Federico Fellinin*** ohjaamaan Oscar-palkittuun elokuvaan ***La strada*** (*Tie*, 1954) sekä ***Roberto Rossellinin*** ohjaamaan ja *Ingrid Bergmanin* tähdittämään elokuvaan ***Viaggio in Italia*** (*Matka Italiaan*, 1954).

Elokuvat on tarkoitus katsoa omatoimisesti youtubessa ennen luentoa, mutta vaikka et olisi ehtinyt katsoa elokuvia ennen luentoa, olet silti lämpimästi tervetullut mukaan.

La Strada:
https://www.youtube.com/watch?v=3ZTY0_GZitI (englanninkielisen tekstityksen saa näkyviin klikkaamalla kuvaruudun alaosassa olevaa CC-painiketta)

Viaggio in Italia:
https://www.youtube.com/watch?v=owgTJrIC0IM (englanniksi) (italiaksi dubattu versio: *https://www.youtube.com/watch?v=JI-YkR3hovk*)

Sekä *Fellini* että *Rossellini* tunnetaan 1940- ja 1950-lukujen taitteessa vallinneen neorealistisen kauden merkittävinä elokuvaohjaajina. Neorealismi korosti eräänlaista arkirealismia elokuvakerronnassa: elokuvaohjaajat suosivat amatöörinäyttelijöitä ja karua yhteiskunnallisten olojen kuvausta toisen maailmansodan jälkeisessä Italiassa.

La Strada -elokuvallaan *Fellini* sai kuitenkin todellisen maailmanlaajuisen huomion. Tämä tragedia kuvaa myös *Fellinin* kiinnostuksen siirtymistä realismista fantasiaan. Elokuva sai mm. parhaan vieraskielisen elokuvan Oscar-palkinnon ja Venetsian elokuvajuhlilla se palkittiin Hopeisella leijonalla. Elokuvan naispääosassa nähdään *Fellinin* puoliso *Giulietta Masina* ja tunnusmusiikkina soi *Nino Rotan* tunnetuksi tullut sävelmä, jonka voit kuunnella seuraavasta linkistä:

https://www.youtube.com/watch?v=CKLa8j06Ikw

Vaikka *Rossellinin* elokuvaa *Matka Italiaan* voidaan pitää neorealistisena elokuvana, siinäkin näkyy ohjaajan kyllästyminen realismissa pidättäytymiseen ja kiinnostus eksistentialistisiin teemoihin. *Ingrid Bergmanin* vähäeleisen näyttelijäsuorituksen kautta *Rossellini* pureutuu ihmisen tunne-elämään ja henkiseen ulottuvuuteen, minkä on nähty inspiroivan myös *Michelangelo Antonionin* 1960-luvun elokuvia ja minkä ansioista ranskalainen elokuvalehti *Cahiers du Cinéma* piti elokuvaa modernismin merkittävänä teoksena nostaen *Rossellinin* ohjaajaneron asemaan.

Luennon aikana Hanna analysoi sekä *La strada* että *Matka Italiaan* -elokuvia sekä paneutuu näyttelijäsuorituksiin ja naiskuvan rakentumiseen *Fellinin* ja *Rossellinin* elokuvissa.

Luento kestää noin 60 minuuttia, minkä jälkeen keskustelemme Hannan johdolla näkemistämme elokuvista noin 30–40 minuutin ajan.

Hanna lähettää linkin Teamsiin maanantaina 18.10.2021.

Tilaisuus on maksuton jäsenmaksun maksaneille jäsenille.

Ilmoittautumiset pyydämme ystävällisesti su 17.10.2021 mennessä osoitteeseen hhl@louko.com

KIRJAPIIRIN SATOA

Michela Murgia: *Stai zitta*

Teksti: Leena Eranti

Sardinian Cabrasissa 3.6.1972 syntynyt **Michela Murgia** on kirjailija, bloggaaja, dramaturgi, kirjallisuusarvostelija ja mielipidevaikuttaja mm. Italian televisiossa. Teoksesta *Accabadora* hänelle myönnettiin Campiello-palkinto, lisäksi hänet on palkittu Dessi- ja SuperMondello -tunnustuksilla, hän on voittanut Premio Moranten ja saanut Andersen-palkinnon kunniamaininnan.

Kuten useat muutkin italialaiset kirjailijat Murgia on opiskellut aiemmin muuta kuin kirjallisuutta. Hän kävi teollisteknistä instituuttia, ja hän on harjoittanut useita eri ammatteja toimien mm. uskonnonopettajana, time-share-oikeuksien myyjänä, verovirkailijana, lämpökeskuksen hallintojohtajana ja yöportierina. Ensimmäisessä kirjassaan *Il mondo deve sapere dapprima* Murgia kuvaa bloginomaisesti ja satiirin keinoin call centerin puhelinmarkkinoijien todellisuutta, pätkätyöläisten taloudellista hyväksikäyttöä ja heidän psykologista manipulointiaan monikansallisen Kirby Companyn palveluksessa. Teosta on esitetty teatterissa, ja siitä on valmistunut myös filmatisointi (Tutta la vita davanti). Teatterisovituksia Murgian kirjoista on useampiakin. Hänen näyttelijädebyyttinsä oli Grazia DeLeddan rooli näytelmässä *Quasi Grazia* (Marcello Fois'n teos *Quasi Grazia* käsiteltiin klubin kirjapiirissä helmikuussa 2018 ja sen esitteli Tarja Päivärinne/hhl).

Naisasiaa Murgia on käsitellyt aiemminkin (yhteisteos Loredana Lipperinin kanssa teoksessa *L'ho uccisa perché l'amavo: falso!* (Tapoin hänet koska rakastin niin: väärin!) Myös eutanasia, adoptio, identiteetti, valta ja demokratia samoin kuin fasismin vastustaminen ovat olleet hänen agendallaan.

Murgia on ollut poliittisesti aktiivinen, hän on jopa ajanut Sardinian itsenäisyysaatetta. Huolimatta ehdokkuuksista eri vaaleissa häntä ei kuitenkaan ole valittu luottamustehtäviin. Hän on edistänyt tasa-arvokysymystä ja antifasismia paitsi kirjallisissa teoksissaan myös esiintymällä aktiivisesti julkisissa keskustelutilaisuuksissa. Lähellä Murgian sydäntä on erityisesti taistelu median ja yleisemminkin ihmisten kielenkäytössä ilmenevää eriarvoisuutta vastaan. Hän uskoo muutoksen - ellei peräti vallankumouksen - lähtevän nimenomaan juuri kielen kautta. Nyt käsiteltävänä oleva *Stai zitta* -pamfletti sai Italian medioissa runsaasti huomiota ilmestyessään, osa toki oli myös promootiohenkistä markkinointiohjelmaa. Netistä löytyy edelleen joitakin nauhoitettuja keskusteluja. Teoksista ja muusta aktiivisuudesta löytyy täydellinen lista wikipedia-sivustolta, ks.

https://it.wikipedia.org/wiki/Michela_Murgia .

Stai zitta

Kirjan pontimena on ollut Murgian yhdessä Edoardo Buffonin kanssa isännöimä su ora radiolähetys, johon psykiatri Raffaele Morelli oli kutsuttu paikkaamaan aiempia seksistisiksi koettuja kommenttejaan. Sen sijaan, että Morelli olisi yrittänyt selittää sanomisiaan väärinkäsityksiksi, kuten haastattelijat odottivat, hän ärtyikin täysin ja käski Murgiaa sulkemaan suunsa. Naisia on Italiassa yritetty useasti aiemminkin vaientaa julkisesti, ja tämä oli viimeinen pisara. Murgia suivaantui episodista siinä määrin, että hän päätti kirjoittaa kymmenestä epätasa-arvoa ylläpitävästä sanonnasta, joita naiset varsinkin Italiassa joutuvat kohtaamaan sukupuolensa takia ja joita naiset eivät enää halua kuulla. Murgia nimittäin lähtee pitkälti siitä, että erityisesti kieli on

maskuliinisen ylivallan ylläpitämisen tehokkaimpia välineitä.

1 Turpa kiinni!

Turpa kiinni, ämmä! -huudahdus on ilman muuta sopimaton, mutta sen jatkona seurannut "kuuntele, nyt puhun minä, enkä halua tulla keskeytetyksi" on suomalaiseen keskustelukulttuuriin tottuneelle jossain määrin hyväksyttävä. Etelässähän kaikki puhuvat koko ajan toistensa päälle, myös mitä ystävällismielisimmissä yhteyksissä. Kirjasta kuitenkin käy ilmi, että vaikenemisvaatimusten yhteydessä naista on myös ryhdytty sinuttelemaan ja nimiä väännetty väheksyviin muotoihin. Naisen kyseenalaistaessa miehen lausumia ja esittäessä vasta-argumentteja hän saa kuulla olevansa "provosoiva". Näissä tilanteissa nuori nainen kaakattaa (kuin kana), vanha nainen raakkuu (kuin varis). Ainoa feminismin hyväksyttävä muoto on Madonnan edustama hiljaisuus, väittää Murgia miesten ajattelevan.

2 Nykyään teitä naisia on aivan kaikkialla

Väitteelle, että naisia olisi nykyään joka paikassa, Murgia ei löytänyt todisteita. Hän seurasi la Reppublican ja Corriere della Seran julkaisuja, myös sosiaalisessa /sähköisessä mediassa, kuuden kuukauden ajan. Etusivulle nainen pääsi etupäässä henkirikoksen tai muun väkivallan kohteeksi joutuessaan sekä palkkatasa-arvokeskustelun ansiosta, ja silloinkin sivun alalaitaan. Asiantuntemuksensa perusteella nainen pääsi ääneen näissä julkaisuissa, jos hän edusti aivan ehdotonta kansainvälistä poliittista tai taloudellista huippua, oli voittanut Nobelin palkinnon tai oli vieraan valtion pääministeri. Ei koskaan italialainen nainen.

Seuranta laajeni muihinkin medioihin ja kesti kaksi vuotta. Naisten puuttuminen kävi yhä ilmeisemmäksi. Kertooko tilasto siitä, ettei pätevistä naisista kerrota, vai siitä, etteivät he ole nousseet asemiin, joissa heitä kuultaisiin? Murgia tuomitsee erityisesti ne, jotka kieltävät koko ongelman olemassaolon. Naisten puuttumista perustellaan "vain ideoilla on merkitystä, ei sillä, kuka ne esittää" -lausumalla, mikä ei kestä päivänvaloa. Väitettä siitä, että nainen haluaa tulla esille nimenomaan naiseuden ansiosta, Murgia ei niele.

3 Millä nimellä itseäsi kutsutkaan?

Siis mikä ihmeen ongelma naisilla on? Naisen mainitseminen etunimellä on epäkorrektia, tuttavallistavaa ja suorastaan väheksyvää tai alentavaa, vihjaa naisen epäpätevyyteen kantaa vastuunsa tehtävistään. Silloin, kun naiseen viitataan sukunimellä, lisätään sen eteen määräävä artikkeli la, la Raggi, la Clinton, la Merkel jne. Artikkelin käyttöä perustellaan pohjoisilla murteilla, joissa määräävää artikkelia käytetään sekä naisten että miesten kohdalla. Vaan eipä kukaan ole koskaan viitannut il Berlusconiin, il Salviniin tai il Di Maioon.

Lisäksi on termejä, jotka yhtä lailla sisältävät väheksyntää: tytöttely, neidittely ja rouvittelu, yhdistelmä il Sindaco donna, Regina di quadri taidemuseon johtajasta, lady ja dama. Sanasto kertoo, että naisjohtaja on lähes satuhahmo. Ei nainen kaipaa kruunua, dottoressa riittää! Naiseuden mainitseminen on kaiken kaikkiaan turhaa. Äitiyden korostaminen on niin olennainen epäkohta, että se ansaitsee oman lukunsa.

4 Niin hyvä suoritus, ja vielä äiti-ihmiseltä!

Liira-aikaan vain yksi naiskasvo koristi seteleitä, Maria Montessori tuhannen liiran lappusessa. Miesten setelikuvien kääntöpuolella oli heidän teoksiaan, Montessorin kääntöpuolella oli puolestaan lapsen kuva. Nainen pääsi kuvittamaan seteliä siinä ainoassa roolissa, jonka patriarkaalinen yhteiskunta hänelle salli ja jota se suosi eli lastenkasvatus. Vaikka liirat on haudattu, naisena olemiseen liitetään yhteiskunnassa olennaisena osana äitiys. Covid-näytteenottimen ideoi neljä äitiä. Lehdistö kertoo Serena Williamsin muuttuneen paremmaksi ihmiseksi äitiyden ansiosta. Voimapelaaja on kauniimpi ja naisellisempi nyt äitinä, toisin kuin aiemmin tavaramerkin ollessa savannilla saalistava naarasleijona. Ilmiö toistuu mediassa urheilusta politiikkaan, elokuvista talouteen, tieteestä taiteeseen. Naiselta, joka on saavuttanut

jotain, kysytään, onko hänen menestyksensä puolison ja lasten uhrausten tulosta.

Johtajaideaalina nähdään muskelivoimaa, dominointikykyä ja sotaista asennetta uhkuva tyyppi. Niin sanotut pehmeät taidot kuten joustavuus, kyky verkostojen luomiseen, motivointi ja kannustaminen, konfliktien sovittelu ja empatia leimataan naisellisiksi voimavaroiksi – otollisiksi piirteiksi palveluammateissa, ei niinkään johtajan ominaisuuksiksi. Jos naisjohtaja ei omaa näitä pehmeitä taitoja, sekä nais- että miestyötoverit lyövät häneen koviksen leiman.

5 Pelotat miehiä

Erään vaalikampanjan aikana Murgia sai pukeutumisneuvoja poliittisen markkinoinnin asiantuntijalta: Murgian ei pitäisi missään oloissa pukeutua punaiseen (liian agitoiva) eikä liian rintamusta korostavaan (miesten huomio kääntyy sivuun sanomasta, naiset tulevat kateellisiksi). Jakku olisi ehdoton, muistelkaamme vain Thatcheria, Clintonia ja Merkeliä. Eikä hempeää pastellia, joka romuttaisi halutun mielikuvan riittävän aggressiivisesta imagosta. Mutta liian ärhäkkäältäkään ei ollut hyvä vaikuttaa.

Murgia ei noudattanut neuvoja (eikä tullut valituksi), mutta joutui myöntämään, että konsultti oli ollut oikeassa. Samat ominaisuudet (voima, päättäväisyys, avoimen konfliktin sietäminen), jotka siivittävät miehen vaalivoittoon, koituvat naisen tapauksessa tappioksi. Samat ominaisuudet, joita yleisemminkin pidetään miehille positiivisina, ovat naisilla negatiivisia. Ja näitä ominaisuuksia omaavat naiset pelottavat miehiä. Kiistakysymyksiin kantaa ottavien naisten otsaan lyödään leima. He ovat haaskoja, katkeria, puutteessa ja raivoisia. Jos ei argumentoi anteeksipyytäen, aiheuttaa ärtymystä silloinkin - ja varsinkin silloin - kun on oikeassa.

Tyypillisiä muunnoksia teemasta "olet pelottava" ovat lausahdukset "rauhoitu", "saatat olla oikeassa, mutta ei tuo ilmaisutyyli käy", "pitääkö joka asiasta olla eri mieltä" ja "lopulta jäät vanhaksi piiaksi".

Naisen asema on kehittynyt muiden kuin kilttien tyttöjen ansiosta. Murgia kehottaa kiitollisuuteen niitä naisia kohtaan, jotka ovat jaksaneet nähdä taistelun vaivan. Hän haluaa myös korostaa, että edellä lueteltuja väistölauseita käyttävät ne miehet, jolla olisi suoranainen tai epäsuora vastuu oikeudenmukaisuuden edistämisestä. Muille miehille naisten protestit eivät ole uhka, nykyään parhaimmat heistä pyrkivät jopa auttamaan naisia tasa-arvon saavuttamisessa.

6 Nainen on naisen pahin vihollinen

Patriarkaatti käyttää voimaa kaikilla tasoilla, suoraa väkivaltaa ei usein tarvita. Keinoiksi riittävät imartelu, holhoava asenne, vääristely, valheellisen suojelun tarjoaminen, jonkun yksittäisen henkilökohtaisen ominaisuuden tunnustaminen ja erityisesti vihjailu, että nainen pärjäisi paremmin yksin kuin liittoutumalla toisten naisten kanssa. Mies järjestää asiat niin, että saa naiset pelaamaan toisiaan vastaan luomalla eri hierarkioita naisten keskuuteen. Valitsemalla jonkun naisen oikeaksi kädekseen mies kyllä nostaa tämän statusta, mutta tekee valinnan sellaisten ominaisuuksien perusteella, jotka ovat hänen kannaltaan harmittomia. Todellista valtaa naisella ei kuitenkaan ole, vain vallan murusia. Naisen erityisellä emotionaaliseksi koristellulla roolilla (kutsumustyö) perustellaan alempaa palkkausta. Naiset saadaan uskomaan, että he työskentelevät yhdessä esimiehen kanssa, vaikka tosiaisassa he työskentelevät hänen hyväkseen.

Työpaikalla miesten välinen keskustelu on "ottelu", naiset ovat tukkanuottasilla. Miehet ovat gladiaattoreita, naisten välinen julkinen erimielisyys leimataan kissatappeluksi. Miehet osoittavat luonnetta, naiset käyvät mutapainia. Eivätkö naiset siis saa olla keskenään eri mieltä asioista? Kyllä, mutta heidän on syytä pitää mielessä, että se ruokkii synkkää myyttiä siitä, että naiset eivät voi sietää toisiaan.

7 En minä mikään sovinisti ole

Mies vetäytyy vastuusta ilmoittamalla, ettei hän yksilönä ole sovinisti eikä voi vastata koko mieskunnan synneistä. Jokainen vastaa vain

omista teoistaan. Vähän kuin mafiapomon lapsella on valittavanaan kolme vaihtoehtoa: pomon pettäminen, pomoksi siirtyminen tai järjestelmästä hyötyminen syyllistymättä itse raakuuksiin. Jollei mies ryhdy taisteluun vääryyksiä vastaan, syyttömyyttä ei ole. Tämän väitteen esittämisen jälkeen Murgiaa syytettiin vihapuheesta. Murgia huomautti, että myös mafian naiset ovat yhtä lailla vastuussa organisaation voimassa pysymisestä. On syytä erottaa toisistaan rikosoikeudellinen ja moraalinen vastuu. Klassikkoheitto on syyllistää äidit väärästä kasvatuksesta.

8 Sinulla on tosiaan munaa

Naisen onnistumiset ilmaistaan käyttämällä sanontoja, jotka perinteisesti ovat miehisiä. Miehen suoritus on ikään kuin mittatikku, naiskapellimestari johti orkesteria kuin mies, pääministeri Thatcher oli Iron Lady jne. Seksuaalisväritteisiä kielikuvia ja sodankäynnin termejä käytetään kuvaamaan onnistuneita suorituksia.

Seksuaalisesti aktiivista, nuorista miehistä kiinnostunutta naista kutsutaan puumaksi (siis saalistavaksi pedoksi). Nuori nainen rinnallaan poseeraavalle miehelle ei ole vastaavaa nimitystä. Murgia lainaa *House of Cards* -sarjan Frank Underwoodia: ”Elämässä kaikessa on kyse seksistä, paitsi seksissä itsessään. Siinä on kyse vallasta.”

9 Setä selittää

Mansplaining, italiaksi *minchiarimento,* tarkoittaa tilannetta, jossa mies selittää naiselle joitain, minkä tämä varsin hyvin jo tietää. Ilmiö johtuu Murgian mukaan miehen kuvitelmasta omasta ylivertaisuudestaan, todellisen kompetenssin puutteesta ja naisen aliarvioimisesta. Vanhat viisaat ovat harvoja tapauksia lukuun ottamatta miehiä. Naiset jättäytyvät suosiolla tiettyjen ammattialojen ulkopuolelle. Blondit ovat bimboja (ja lisäksi kevytkenkäisiä). Myös kehumalla voi alistaa, mies katsoo oikeudekseen ikään kuin ylempää arvioida naisen suoritusta.

10 Sehän oli vain kohteliasuus

Murgia lähtee siitä, että naisen ulkomuodon ja seksuaalisen vetovoiman julkinen arvioiminen on kategorisesti tuomittavaa, sillä mies katsoo omaavansa oikeuksia naisen kehon suhteen enkä tarvitse sen arvioimiseen lupaa. Käytäntöä puolustellaan usein argumentilla, että itsepähän nainen pukeutui provosoivasti. Jopa raiskatuksi tuleminen luetaan naisen omaksi viaksi. Onko pukeutuminen burqaan ainoa vaihtoehto jäädä arviovalta katseelta suojaan? Mitä alistetummassa asemassa nainen on, sitä vaikeampi hänen on ilmoittaa, ettei hyväksy kommentteja. Mikäli hän tätä yrittää, vastaukseksi saa ”etkö ymmärrä huumoria”, ”sehän oli vain kohteliaisuus”, ” tulet vielä vanhennuttuasi kaipaamaan huomiota”. Vain vallan aivan ylimmällä huipulla olevat naiset säästyvät seksuaalisväritteiseltä arvioinnilta. Sananlaskun mukaan haluaminen on valtaa, mutta naiset saadaan uskomaan, että halun kohteena olijalla olisi valtaa. Saalina olemisen ja näkymättömyyden lisäksi pitää olla vaihtoehto tulla otetuksi huomioon sivistyneesti, mutta sitä on ryhdyttävä aktiivisesti vaatimaan, sanoo Murgia.

Onko kyse vain sanoista?

Eikö pitäisi käydä konkreettisten, selvästi mitattavien, vaikkakaan ei aina käytännössä mitattujen, epäkohtien (fyysinen väkivalta, palkkaerot, naisille suunnattujen lääkkeiden puuttuminen, kotitöiden epätasainen jakaminen, uralla etenemisen vaikeus jne. jne.) kimppuun? Murgia vastaa kategorisesti ei. Kaikki on seurausta käyttämästämme kielestä.

Selvää on, että *Stai zitta* on herättänyt Italiassa keskustelua. Kirjailija Diego De Silva mm. myöntää, että epätasa-arvon tapauksessa on todella niin, että sanat luovat todellisuuden eikä päinvastoin. Hän toteaa, että huolimatta Murgian leikkisästä kirjoitustyylistä kirja kuitenkin jotenkin masentaa häntä. Hän tunnistaa miehisen ylivallan olevan monikanavainen systeemi, joka kykenee muuntumaan ja uudelleenjärjestäytymään kuin virus, ja tuntee syyllisyyttä sortosysteemin ylläpitämisestä. Vaikeutena on, että naisten yhdistettyä

voimansa, miehet joutuvat kohtaamaan yksin haasteen määritellä miehisyys uudelleen. Ei ole kansanliikettä "miesreformia" varten.

Suomalaisesta näkökulmasta olemme tasa-arvon edistämisessä muutaman askeleen Italiaa edellä. Meillä keskustellaan esim. naisen palkkaeuron koosta verrattuna miehen euroon, kotihoidontuen vaikutuksesta ja naiskiintiöiden tarpeellisuudesta yksityisellä sektorilla. (Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta on säädetty jo v. 1986.) Toisaalta viime aikoina on kiinnitetty huomiota mm. poikien pärjäämiseen koulussa, korkeakouluopiskelija-aineksen naisistumiseen ja äitien suosimiseen huoltajuuskiistoissa.

Suomen kielen sukupuolineutraalius takaa toki ainakin päällisin puolin tasa-arvoisemman asetelman varsinkin, kun esim. ammattinimikkeet opettajatar, tarjoilijatar jne. ovat jääneet historiaan. Berlusconin ilmoitus, että hän olisi flirttaillut presidentti Halosen kanssa, herätti meillä lähinnä hilpeyttä. Useiden puolueiden puheenjohtajat samoin kuin avainministerit ovat tällä hetkellä naisia. Vaikka olisi pahaa tahtoakin, ei media voisi välttää naisten mainitsemista tärkeiden poliittisten päätösten yhteydessä. Mutta naisten pätevyyden kyseenalaistamista tapahtuu. En saata unohtaa naispuolisen opetus/kulttuuriministerin kömmähdyksellä hekumointia, kun hän erehtyi työhuoneensa teoksen tekijän nimeämisessä (Edelfelt/Järnefelt). Onko Kurviselta kysytty Brunelleschin päätyötä tai Uusmaalaisten laulun säveltäjää?

Sattumalta eräässä toisessa kirjapiirissäni oli kesälukemisena Simone de Beauvoirin *Toinen sukupuoli*. Aikanaan mullistava, mutta osin armotta vanhentunut ja varsin raskassoutuinen pioneerijärkäle, viitteitäkin sivukaupalla. Eri lajityyppien edustamien teosten vertaaminen ei ole fiksua eikä reilua, mutta lukunautinto kyllä kallistuu Murgian puolelle. Nyt käsiteltävä pamfletti edustaa omaa lajityyppiään puhtaimmillaan. Tässä kiistakirjoituksessa vastakkaista sukupuolta ei säästellä eikä teesejä perustella tieteellisellä tarkkuudella. En kokenut Murgiaa kuitenkaan militantiksi telaketjufeministiksi. Kirjoitusote on toki railakas, mutta samalla erinomaisen "luettava". Murgia on itse todennut, ettei hän pyri tällä kirjallaan nousemaan klassikoiden joukkoon. Ajatus, että kirjaa luettaisiin vielä sadan vuoden kuluttua, ei häntä kiehdo. Murgia haluaa muuttaa maailmaa ja toivoo, että jo kymmenen vuoden kuluttua kirja olisi menettänyt ajankohtaisuutensa, ja että jos joku siihen tuolloin sattuisi tarttumaan, hän voisi todeta: "Olivatpa asia huonolla tolalla v. 2021." Toivoa sopii!

Kuopion Museot: Leonardo da Vinci 3D verkkoluentosarja

Ke 6.10.2021 klo 17-18 Mona Lisan salaisuudet

Ke 27.10.2021 klo 17-18 Renessanssin kirjallisuus

Ke 3.11.2021 Leonardo da Vinci ja renessanssimuoti

Leonardo da Vincin (1452-1519) maalaus *Mona Lisa* on askarruttanut ihmisten mieliä vuosisatojen ajan. Tieteellinen tutkimus on tuottanut teoksesta paljon uutta tietoa, mutta samalla on herännyt uusia mielenkiintoisia kysymyksiä. Taidehistorioitsija **Tiina Koivulahti** kertoo Mona Lisaan liittyvästä uusimmasta tutkimuksesta, joista osa liittyy maalauksen muihin, mahdollisesti samanaikaisiin versioihin.

Zoomin kautta järjestettävä etäluento liittyy Kuopion taidemuseon ja Kuopion museon L3DNARDO DA VINCI -näyttelyyn. Museoiden ja Kuopion kaupunginkirjaston yhteistyönä toteutettava Leonardo-luentosarja jatkuu 27.10., jolloin yleisen kirjallisuustieteen dosentti **Pekka Vartiainen** kertoo renessanssin kirjallisuudesta. Sarjan viimeisenä luentovieraana on yleisen historian dosentti **Susanna Niirasen**. Hän luennoi 3.11. renessanssimuodista.

Luentojen järjestämisen mahdollistavat Kuopion Isänmaallinen seura ja Kuopion Rouvasväen yhdistys. Luennot järjestetään keskiviikkoisin klo 17-18 etäluentoina Zoomin kautta ja ne ovat maksuttomia.

Linkki luentoon

tai https://zoom.us/
Meeting ID: 988 7284 2652
Passcode: 097006

Francesco Melzi: Leonardo da Vinci, 1515-1518

Lisätietoja:
https://kuopionmuseot.fi/tapahtumat/

***

Allaolevasta linkistä pääset seuraamaan **Lukukoira Sylvin** seikkailua Leonardo da Vincin jalanjäljillä:

https://kuopionmuseo.fi/nayttelyt/

***

ITALIA-klubi ry:n vuosikokous 2021 ja jäsenmaksu kaudelle 2021-2022

ITALIA-klubin vuosikokous pidettiin lauantaina 14.8.2021 Hanasaaren kulttuurikeskuksessa. Tilaisuuteen osallistui 17 klubin jäsentä. Lisäksi paikalle oli saapunut Vittorio Poli, jonka kirjoja klubilaisilla oli mahdollisuus tilata etukäteen. Vittorio esitteli kirjojaan elävästi ja jakoi omistuskirjoituksia halukkaille. Kirjoista saadut myyntituotot Vittorio lahjoitti klubille – grazie mille, Vittorio!

Tilaisuudessa esiintyivät viulistit Erkki Louko ja Elias Nyman.

Vuosikokous vahvisti **kauden 2021-2022 jäsenmaksut** seuraavasti:

- jäsenmaksu/hlö 20€
- jäsenmaksu/yhteisö 50€
- ainaisjäsenmaksu 200€

Kiitos kaikille jäsenmaksunsa jo maksaneille! Pyydämme ystävällisesti maksamaan jäsenmaksut mahdollisimman pian, viimeistään **15.10.2021 mennessä** seuraavin tiedoin:

Pankkitili: Nordea FI88 1544 3000 0229 67
Viitenumero: 123

Klubin kotisivut

Klubin sähköpostiosoite:
italia-klubi@italia-klubi.fi

Rekisteröitymällä jäseneksi pääset lukemaan Klubin jäsenlehtiä kohdasta **Riflessi d'Italia** ja **Arkisto**. Rekisteröitymistä tarvitaan siis vain digiarkiston materiaalin lukemiseen. Kaikki muut tiedot kotisivuilla ovat julkisia. Jäseneksi voit liittyä täyttämällä yhteystietosi kohdassa Jäsenistö – **Liity jäseneksi**.

Rekisteröityminen tapahtuu seuraavasti:
1. Mene kotisivujen Etusivulle: **https://italia-klubi.fi/**
2. Klikkaa painiketta "Rekisteröidy" (tai "Registrati") – painike löytyy myös muilta kotisivujen lehdiltä
3. Sivulle aukeaa näyttö, johon syötetään Etunimi, Sukunimi, Sähköpostiosoite, Käyttäjätunnus (valitse itse haluamasi), Salasana (keksi itse salasana) ja Salasana toistamiseen.
4. Klikkaa painiketta "Rekisteröidy", jolloin ylläpitoon lähtee viesti, että olet rekisteröitynyt.
5. Ylläpito tarkistaa, että jäsenmaksu on maksettu ja hyväksyy rekisteröinnin.
6. Saat rekisteröinnin hyväksymisestä viestin sähköpostiisi, jossa on linkki kirjautumista varten.

Kirjautumisohjeet, kun olet jo rekisteröitynyt ja sinulla on tunnus ja salasana:
1. Mene kotisivujen Etusivulle: https://italia-klubi.fi/ ja klikkaa painiketta "Kirjaudu sisään"tai klikkaa sähköpostitse saamaasi linkkiä
2. Sivulle aukeaa näyttö, johon syötetään Käyttäjätunnus ja Salasana (ne omavalintaiset, joilla rekisteröidyit)
3. Klikkaa painiketta "Kirjaudu sisään" (tai "Accedi" – painike löytyy myös muilta kotisivujen lehdiltä
4. Arkistoon pääsee viemällä kursori **Riflessi d'Italia** -otsikon kohdalle ja sitten sen alla olevan "**Arkisto**" -sanan kohdalle. Arkiston viereen avautuu pudotusvalikkona vuosiluvut, joita klikkaamalla pääset halutun vuoden materiaaliin.

VIAGGIO